



> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Burgemeester en wethouders van de gemeente  
Tholen  
Postbus 51  
4690 AB THOLEN

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
[www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)

**Contactpersoon**

InfoDesk  
T 033 421 74 56  
[info@cultureelerfgoed.nl](mailto:info@cultureelerfgoed.nl)

**Zaaknummer**

4489494001

Datum: 04-10-2017  
Betreft: Monumentnummer: 532468  
Reimerswaal  
Locatie: Reimerswaal; Speelmansplaat; Oesterdam  
Gemeente: Tholen

Geacht college,

Ik stuur u hierbij mijn besluit om bovengenoemde zaak aan te wijzen als rijksmonument.

In het besluit kunt u lezen hoe de procedure is verlopen: of er is geadviseerd, of er zienswijzen zijn ingediend en hoe ik deze heb betrokken bij de motivering van mijn besluit.

**Verzoek**

Ik verzoek u dit besluit zo spoedig mogelijk ter inzage te leggen en dit de op voor u gebruikelijke wijze bekend te maken.

**Heeft u een vraag naar aanleiding van deze brief?**

Bij vragen over deze brief kunt u gebruik maken van de contactgegevens bovenaan deze brief. Het rijksmonumentenregister kunt u raadplegen via <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl>

Hoogachtend,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,  
namens deze,  
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

mr. Nicole Heukelom  
hoofd Juridische Zaken

**Bijlagen:**

- Besluit

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001



**Datum**

04-10-2017

**Zaaknummer**

4489494001

**Betreft**

Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**

532468

# besluit

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap besluit, gelet op artikel 9.3, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 3, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, het onderstaande monument aan te wijzen als rijksmonument.

Het betreft:

- Rijksmonumentnummer 532468, Reimerswaal; Speelmansplaat; Oesterdam

**Rijksmonumentnummer**

532468

**Adres**

Reimerswaal; Speelmansplaat; Oesterdam

**Gemeente**

Tholen

**Provincie**

Zeeland

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap**Datum**

04-10-2017

**Zaaknummer**

4489494001

**Betreft**Besluit aanwijzen  
rijksmonument**Kadastrale aanduiding***Kadastrale gemeente**Sectie Kad. object App. Grondperc.***Monumentnummer(s)**

532468

THOLEN	K	133
THOLEN	K	267
THOLEN	K	268
THOLEN	K	270
THOLEN	K	271
THOLEN	K	342
THOLEN	K	343
THOLEN	K	344
THOLEN	K	345
THOLEN	K	346
THOLEN	K	347
THOLEN	K	348
THOLEN	K	354
THOLEN	K	357
THOLEN	K	359
THOLEN	K	360
THOLEN	K	368
THOLEN	K	372
THOLEN	K	387
THOLEN	K	388
THOLEN	K	390
THOLEN	K	399
THOLEN	K	401
THOLEN	K	402
THOLEN	K	405
THOLEN	K	406
THOLEN	K	408
THOLEN	K	409
THOLEN	K	410
THOLEN	K	413
THOLEN	K	415
THOLEN	K	416
THOLEN	K	417
THOLEN	K	430
THOLEN	K	433
THOLEN	K	434
THOLEN	K	435
THOLEN	K	436
THOLEN	K	438
THOLEN	K	439
THOLEN	K	440

THOLEN	K	441
THOLEN	K	443
THOLEN	K	444
THOLEN	K	454
THOLEN	K	455
THOLEN	K	456
THOLEN	K	457
THOLEN	K	458
THOLEN	K	459
THOLEN	K	461
THOLEN	K	462
THOLEN	K	463
THOLEN	K	464
THOLEN	K	465

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

**Naam van het rijksmonument**

Reimerswaal

**Omschrijving**

Verdronken stad uit de 11e/12e-16e eeuw.

## Situatie op de kaart

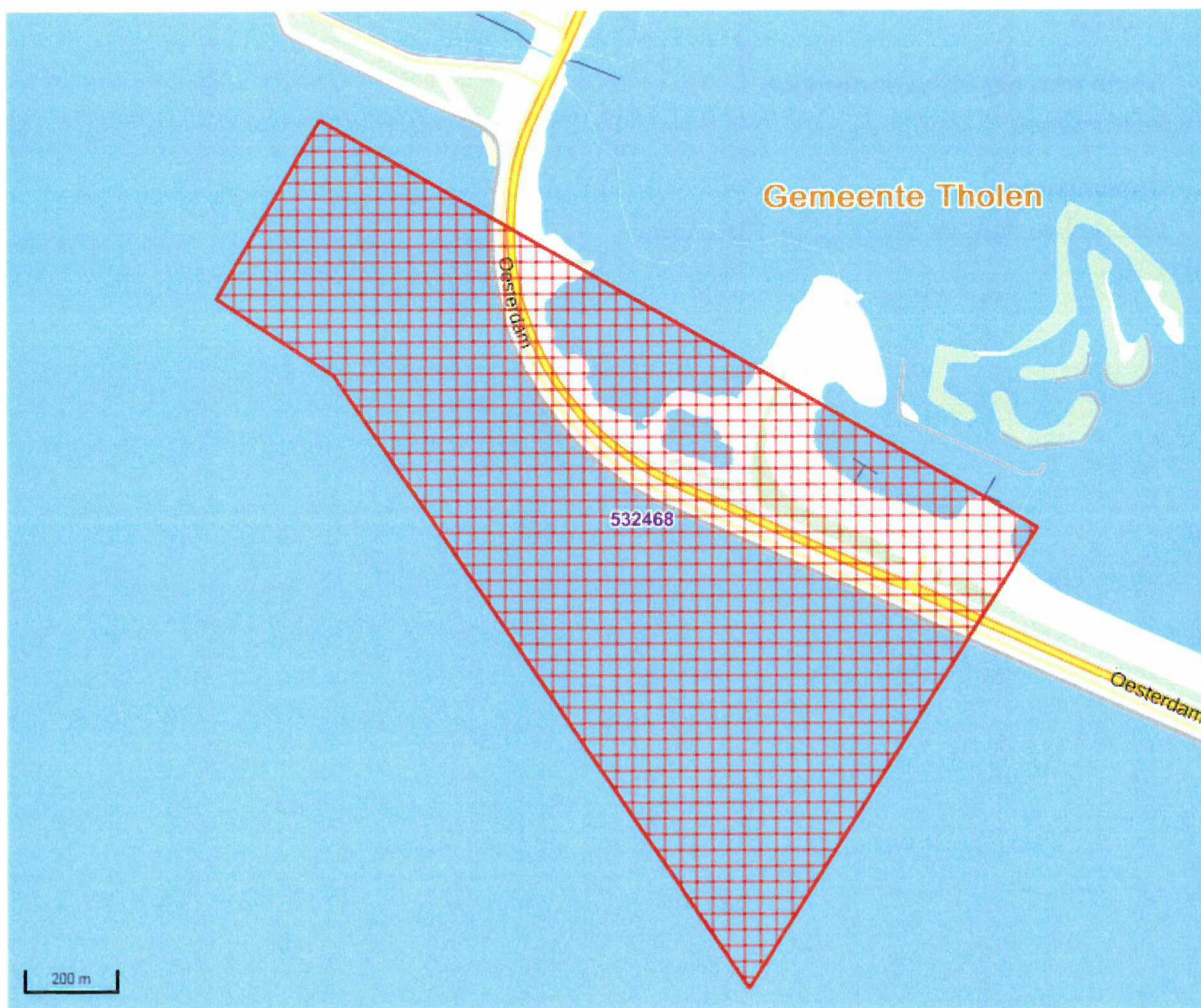
**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468



## Besluitmotivering

### Aanleiding

De aanwijzing gebeurt op voorstel van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in het kader van het aanwijzingsprogramma Archeologie 2013.

Op 10 augustus 2015 is de aanwijzingsprocedure, bedoeld in de Monumentenwet 1988 (artikel 3), gestart.

### Aanwijzingsbeleid

Vanaf 1 januari 2013 geldt de Beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2013, beleidsregel van de Minister van OCW van 15 februari 2013, Staatscourant 26 februari 2013, nr.5217 (hierna: Beleidsregel 2013).

Op grond van de Beleidsregel 2013 (artikel 8) kan de Minister een archeologisch monument aanwijzen als beschermd monument, indien:

- a. het monument is opgenomen in een aanwijzingsprogramma, of
- b. het monument
  1. vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde kan worden aangemerkt als een nationaal of internationaal erkend monument; en
  2. een wezenlijke lacune opvult in het geheel van de beschermde archeologische monumenten.

In dit geval is het monument opgenomen in een aanwijzingsprogramma.

Op grond van de Beleidsregel 2013 (artikel 9) past de Minister bij het opstellen van een aanwijzingsprogramma, bedoeld in artikel 8, onder a., de volgende criteria toe:

- a. het desbetreffende monument kan vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde worden aangemerkt als een nationaal of internationaal erkend monument, en
- b. het desbetreffende monument vult een wezenlijke lacune op in het geheel van de beschermde archeologische monumenten.

### Horen van belanghebbenden

Ter voldoening aan het bepaalde in de Monumentenwet 1988 (artikel 3, vierde lid), heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tholen belanghebbenden op de hoogte gesteld van de aanwijzingsprocedure en hen in de gelegenheid gesteld zich te doen horen. De hoorzitting vond plaats op 3 december 2015.

De aanwezige belanghebbenden hadden vragen en opmerkingen die beantwoord werden door de gemeente. Daarnaast gaven zij aan dat ze graag in gesprek gaan met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om een nadere motivering te vernemen van dit besluit tot aanwijzing. Vertegenwoordigers van de RCE hebben op 28 november 2016 gevolg gegeven aan het verzoek van aanwezigen. Tijdens een bijeenkomst 's avonds zijn nadere gegevens verstrekt over de aanwijzing en de gevolgen ervan. Van bezwaar van belanghebbenden tegen de aanwijzing is naar aanleiding van de hoorzitting en de informatieavond, of op andere wijze, niet gebleken.

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

### Advies gemeente

Burgemeester en wethouders van Tholen hebben bij brief d.d. 6 januari 2016 positief geadviseerd ten aanzien van aanwijzing als beschermd monument.

### Advies provincie

Gedeputeerde staten van Zeeland hebben bij brief d.d. 3 november 2015 positief geadviseerd ten aanzien van aanwijzing als beschermd monument.

### Advies Raad voor Cultuur

De Raad voor Cultuur (RvC) heeft bij brief d.d. 20 maart 2017 positief geadviseerd ten aanzien van aanwijzing als beschermd monument. De Raad acht het terrein met de resten van de verdronken stad Reimerswaal van nationale betekenis. Hij beveelt aan de begrenzing van de bescherming meer inhoudelijk te motiveren.

### Waardering

#### Waardering van de vindplaats

Het monument is beoordeeld op basis van de waarderingssystematiek zoals hieronder weergegeven in de tabel.

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

Waarden	Criteria	Scores		
		Hoog	Midden	Laag
Beleving	Schoonheid	n.v.t.		
	Herinneringswaarde	3		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	3		
	Conservering	3		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3		
	Informatiewaarde	3		
	Ensemblewaarde		2	
	Representativiteit	n.v.t.		

#### Beleving

Boven water is van de stad niets meer zichtbaar, behalve bij zeer laag tij. Het criterium 'Schoonheid' is daarom niet van toepassing. Herinneringswaarde heeft het monument wel; Reimerswaal is afgebeeld op tal van historische kaarten en staat quasi symbool voor wat teloor ging bij de vele stormvloeden die Zeeland hebben geteisterd.

#### Fysieke kwaliteit

Grote delen van de vindplaats zijn goed bewaard gebleven. Na de Middeleeuwen hebben nauwelijks bodemverstorende bouwwerkzaamheden plaatsgevonden.



Bovendien ligt op delen van de vindplaats een dik, deels opgespoten sedimentpakket. Niet alleen anorganische overblijfselen (o.a. muur- en vaatwerk), maar ook organische, zoals houtconstructies en menselijke begravingen, blijken door de natte omstandigheden uitermate goed geconserveerd te zijn.

Aan de westzijde staan delen van de stad via de open stormvloedkering in verbinding met de Noordzee. Door de realisering van de Oosterscheldewerken is daar 'zandhonger' ontstaan: er vindt geen sedimentaanvoer meer plaats vanuit zee, terwijl de hogere delen door golfslag (storm) eroderen. De aanwezige archeologische resten verliezen daarmee een beschermende laag sediment, met aantasting tot gevolg.

#### *Inhoudelijke kwaliteit*

Reimerswaal is de enige middeleeuwse Nederlandse stad die in zee, c.q. een zeegat is verdwenen. Waar in andere historische steden de ontwikkeling van de gebouwde omgeving doorging, werd die in Reimerswaal door natuurlijke oorzaken stopgezet. Dit maakt de vindplaats, in relatie ook tot de uitstekende fysieke kwaliteit, uiterst zeldzaam. De informatiewaarde van de resten en daarmee samenhangende vondsten is hoog. Zowel uit de NOaA (Nationale Onderzoeksagenda Archeologie) als uit de Archeologiebalans 2002 en de Provinciale Onderzoeksagenda Archeologie Zeeland (POAZ) is af te leiden dat de ontwikkeling van steden gedurende de Middeleeuwen en Nieuwe tijd in Zeeland een onderzoeksthema is waarvan de huidige stand van kennis heterogeen en lacuneus is.

De stad Reimerswaal staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een eveneens verdrongen cultuurlandschap met daarin meerdere nederzettingen, infrastructuur, verkavelingssystemen, etc. Over wat zich aan archeologische resten rond de stad bevindt, is nog relatief weinig bekend, maar in potentie kan hier de wisselwerking tussen stad en omringend platteland worden bestudeerd.

#### *Motivatatie Begrenzing*

De contour van het monument is bepaald in overleg met de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) en weergegeven op het bijgevoegde kaartje. De begrenzing kwam tot stand door het combineren van de stadsplattegrond op historische kaarten (o.a. Jacob van Deventer, circa 1560) met de huidige topografie en veldwaarnemingen van SCEZ en amateur-archeologen. Op die manier ontstond een contour waar de archeologische resten binnen liggen.

#### **Overwegingen**

Aan de overwegingen van de Monumentenwet 1988 ligt onder meer ten grondslag het meer betrekken van lagere overheden bij het behoud van monumenten. In de Memorie van Toelichting wordt het grote belang gememoreerd dat in de huidige wet wordt gehecht aan de inbreng van vooral de gemeente over de aanwijzing. Hoewel op rijksniveau over het al dan niet beschermen wordt beslist, komt aan de adviezen van de lagere overheden een invloedrijke plaats toe. Slechts op zwaarwegende gronden zal de minister van die adviezen kunnen afwijken. In dit geval bestaat daartoe geen aanleiding.

Op 3 december 2015 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. De gemeente en de adviseur archeologie van het Oosterschelderegio Archeologisch Samenwerkingsverband (OAS) hebben bij die gelegenheid veel vragen van belanghebbenden beantwoord. Belanghebbenden gaven aan behoefte te hebben aan meer informatie. Er is derhalve een informatieavond belegd. Op

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

28 november 2016 gaven vertegenwoordigers van de RCE een aanvullende toelichting op de aanwijzing en werden vragen die er nog leefden beantwoord.

Samenvattend kwamen aan de orde:

- het verondersteld negatieve etiket dat aanwijzing vanwege de beperkingen op eigendom plakt. Het is in de regel meer een door geruchten ingegeven gevoel dan dat er sprake is van aantoonbare waardevermindering. In dit specifieke geval geldt dat er van beperkingen in de praktijk geen sprake is. Bodemingrepen die voortvloeien uit reguliere bewoning en gebruik van een perceel zijn vrijgesteld van vergunningplicht tot de onderzijde van de recent opgebrachte, naar schatting 4 m dikke laag zand. Bovendien bestaan er al beperkingen ingevolge het bestemmingsplan en is de vrijstellingsrichtlijn die samenhangt met de aanwijzing aanzienlijk ruimer dan die van het vigerende bestemmingsplan (december 2013). Daarin geldt een beperking vanaf 2 m onder maaiveld.
- de contour van het aan te wijzen monument. Aanvullend op de antwoorden van de hoorzitting is uitgelegd dat de contour tot stand is gekomen door veldgegevens (waarnemingen bij laagwater) te combineren met cartografische bronnen. De locatie van de 17e-eeuwse bebouwingkern is op de kaart bij benadering bepaald aan de hand van nog aanwezige kenmerken in het landschap. De beschikbare veldgegevens in het archief van SCEZ gaan terug tot het begin van de 20<sup>e</sup> eeuw en worden onderbouwd door vele vondsten. Ten aanzien van de genoemde fundamenten bij de Bergsediepshuis kan worden opgemerkt dat die al langere tijd bekend zijn. De huis is bij de planning zelfs een stukje naar het noorden opgeschoven om de resten te ontzien; ze liggen binnen de contour van het monument.
- Reimerswaal is naar verluidt niet de enige verdrongen stad. Er zijn enkele twijfelgevallen, maar afgaande op de criteria die door SCEZ zijn gehanteerd om te onderscheiden tussen een verdrongen dorp en een stad, is Reimerswaal de enige nederzetting die als volwaardige stad kan worden aangemerkt.
- De beschikbare informatie over Reimerswaal moet goed worden benut (educatie, recreatie, toerisme). Er is van gedachten gewisseld over de mogelijkheden om in dit opzicht iets te doen ter plekke van het monument en over de kansen die zich aandienen.

Bij afsluiting van de informatieavond gaven aanwezigen te kennen dat de vragen afdoende zijn beantwoord en dat gevoelens van onrust, c.q. onzekerheid zijn weggenomen. Ze vormen daarmee geen beletsel meer voor aanwijzing.

De Raad voor Cultuur beveelt in zijn advies aan om de begrenzing van de bescherming meer inhoudelijk te motiveren. Het bepalen van de exacte begrenzing van de aanwezige resten is vanwege de aard van het natuurlijk milieu waarin ze liggen – onder de waterspiegel in stromend water, grotendeels afgedekt door slib en zand en slechts nu en dan droogvallend bij extreem laagwater –, en bij ontstentenis van (de mogelijkheid tot) systematisch gravend onderzoek, ondoenlijk. Niettemin kon, zoals in het bovenstaande uiteengezet, de contour goed bij benadering worden bepaald door cartografische gegevens te combineren met over een lange periode verzamelde veldgegevens. In aanvulling daarop hebben medewerkers van

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

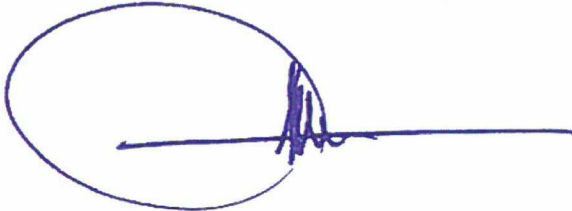
de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) zelf veldwaarnemingen verricht. Het geheel van data bood een solide basis voor het bepalen van de begrenzing van het monument.

### **Conclusie**

Geconcludeerd kan worden dat de in de omschrijving aangegeven waarden bescherming op grond van de Monumentenwet 1988 rechtvaardigen.

Het document 'Vrijstelling vergunningplicht' maakt deel uit van dit besluit.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,  
namens deze,  
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,



drs. Cees van 't Veen  
algemeen directeur

### **Heeft u bezwaar?**

Mocht u bezwaar hebben tegen dit besluit dan kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit u is toegezonden, een bezwaarschrift indienen. U richt dit schriftelijke bezwaar aan de minister van OCW en stuurt het onder vermelding van "Bezwaar" ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op <https://www.duo.nl/zakelijk/oneens-met-duo/bezwaar-maken.jsp>

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

### **Bijlagen**

- Vrijstelling vergunningplicht
- Aanbevelingen voor goed beheer

## **Bijlage: Vrijstelling vergunningplicht**

*Tholen, verdrongen stad Reimerswaal*

Artikel 11 van de Monumentenwet 1988 stelt dat voor alle werkzaamheden die het monument verstoren of wijzigen een vergunning nodig is. Artikel 11 luidt:

1. Het is verboden een beschermd monument te beschadigen of te vernielen;
2. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning:
  - a. een beschermd archeologisch monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;
  - b. een beschermd archeologisch monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Een strikte interpretatie van artikel 11 zou er toe leiden dat het gebruik van het beschermde terrein vergaand wordt beperkt. Veel (minimaal) grond-verstorende activiteiten zouden aan een vergunningvereiste worden gebonden. Oppervlakkige bodemingrepen leiden echter niet altijd tot een verstoring van het beschermde bodemarchief. In voorkomende gevallen kan een vrijstelling van vergunningplicht worden verleend voor grondwerkzaamheden tot een bepaalde diepte onder het maaiveld. Dit is bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de uitspraak van 2 juli 2014, zaaknummer 201306923/1/A2. Het opnemen van een vrijstellingsdiepte wordt opgevat als een nadere omschrijving van de omvang van de bescherming die met het aanwijzingsbesluit wordt beoogd.

Voor het onderhavige monument is het in afwijking van artikel 11 van de Monumentenwet 1988 toegestaan om zonder vergunning de volgende grondwerkzaamheden uit te voeren:

- sonderingen en grondboringen tot een maximale diameter van **10** cm.

Omdat het in het onderhavige geval een monument betreft waarvan de archeologische resten zich deels direct onder de waterbodem bevinden, geldt voor overige werkzaamheden een vrijstellingsdiepte van **0** cm. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw zijn delen van de waterbodem opgehoogd met een pakket zand (de Oesterdam, in ruime zin). Voor de onderliggende waterbodem blijft gelden dat de vrijstellingsdiepte **0** cm is. Werkzaamheden in de laag recent opgebracht / opgespoten zand die niet dieper reiken dan de onderkant van die laag, blijven buiten de vergunningplicht. In twijfelgevallen kan de dikte van de laag worden bepaald door het laten uitvoeren van enkele grondboringen. Ook het gecontroleerd opbrengen van zand (suppletie) blijft vergunningvrij mogelijk, na voorafgaand overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

### **Vergunningplichtig**

Onderstaande ingrepen zijn op grond van artikel 11 van de Monumentenwet 1988 altijd vergunningplichtig:

1. bodemverstorende ingrepen dieper dan de vrijstelling van **0** cm, uitgezonderd de voornoemde sonderingen en grondboringen en werkzaamheden in recent opgebracht / opgespoten zand;
2. onderstaande ingrepen, ook als deze de bodem niet verstoren:
  - het verlagen of egaliseren van het terrein;
  - bouw-, sloop- of graafwerkzaamheden waarvoor een omgevingsvergunning of ontgrondingsvergunning vereist is;
  - het aanbrengen van verhardingen.

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468

Een aanvraag voor een monumentenvergunning wordt ingediend bij burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het monument is gelegen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) beslist namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de aanvraag.

In geval van twijfel is het raadzaam contact op te nemen met de RCE. Aanbevolen wordt om in ieder geval vóór het indienen van een vergunningaanvraag overleg te voeren met de RCE over de voorgenomen werkzaamheden. Vooroverleg kan leiden tot een snellere afhandeling van een aanvraag.

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468



## **Bijlage: Aanbevelingen voor goed beheer**

*Tholen, verdrongen stad Reimerswaal*

U bent in het bezit van een wettelijk beschermd archeologisch monument. Wij hopen dat u als eigenaar en gebruiker van het terrein goed zorg zult dragen voor dit monument.

### Huidig gebruik en bestemming

In het bestemmingsplan 'Buitengebied Tholen' (2013) heeft het terrein de enkelbestemmingen 'Water – Deltawater', 'Verkeer', 'Recreatie – Dagrecreatie' en 'Bos'. Als dubbelstemmingen zijn opgenomen: 'Waarde – Archeologie 1, 2 en 3'.

### Algemeen

Om behulpzaam te zijn bij het beheer hebben wij aanbevelingen opgesteld. In de aanbevelingen willen wij aangeven hoe u als eigenaar kunt bijdragen aan het behoud van de archeologische informatie voor de toekomst. Vastgesteld is dat door de voortschrijdende tijd, natuurlijke processen en menselijke ingrepen de kwaliteit van het bodemarchief toch vaak afneemt (<http://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/erfgoedbalans-2009>). Eenmalige inrichtingsmaatregelen of aangepast beheer zouden aan het behoud van de archeologische waarde kunnen bijdragen. Hier zijn subsidiemogelijkheden voor.

### Instandhoudingssubsidie

Om de duurzame instandhouding van rijksmonumenten te bevorderen heeft de overheid een subsidieregeling in het leven geroepen, de Subsieregeling instandhouding monumenten (Sim). Deze regeling is bedoeld voor eigenaren die onderhoud willen plegen dan wel instandhoudingsmaatregelen willen treffen, aan de hand van een 6-jaren instandhoudingsplan.

Volledige en actuele informatie over de Sim is te vinden op

<https://archeologieinnederland.nl/instandhoudingssubsidie>

en <https://www.monumenten.nl/monument-financieren/instandhoudingssubsidie>.

### Beheer

Omdat het terrein in een getijden gebied ligt waar erosie plaatsvindt/kan vinden, is het aan te bevelen om maatregelen te nemen die de zandhonger doen afnemen. Ook is het van belang om te voorkomen dat er onderzoeken op het terrein plaatsvinden zonder monumenten- en opgravingsvergunning (illegale opgravingen).

N.B. Het is van belang dat het bovenstaande ter kennis wordt gebracht van degenen die het monument beheren.

**Rijksdienst voor het  
Cultureel Erfgoed**  
Ministerie van Onderwijs,  
Cultuur en Wetenschap

**Datum**  
04-10-2017

**Zaaknummer**  
4489494001

**Betreft**  
Besluit aanwijzen  
rijksmonument

**Monumentnummer(s)**  
532468